

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2015 m. II ketvirtis

ISSN 2335-8211 (ONLINE)

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2015

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

VEIKLOS VYKDYMAS

2015 m. antrąjį ketvirtį naujų licencijų vykdyti mokėjimo paslaugų teikimo veiklą nebuvo suteikta.

2015 m. liepos 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąrašė buvo užregistruotos 37 mokėjimo įstaigos. Iš jų 25 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvos Respublikoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse (šia teise pasinaudojo 4 mokėjimo įstaigos: UAB *Click2Sell*, UAB „Worapay“, UAB „Alternative Payments“ ir „TT Express“, UAB), 12 įstaigų turėjo mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvos Respublikoje ir numatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 3 mln. Eur per mėn. Pažymėtina, kad 30 iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti vienintelę mokėjimo paslaugą – pinigų perlaidas, 3 – mobiliojo ryšio tinklo operatoriaus teikiamą mokėjimo paslaugą, 4 – įvairias mokėjimo paslaugas.

Mokėjimo įstaiga UAB „Perlo paslaugos“ 2015 m. antrąjį ketvirtį papildė savo tarpininkų, per kuriuos teikia mokėjimo paslaugas, sąrašą.

Mokėjimo įstaigos 2015 m. pirmąjį pusmetį iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos gavo 10 mln. Eur pajamų. Palyginti su praėjusiu metų tuo pačiu laikotarpiu, šios pajamos, sumažėjus 16 mokėjimo įstaigų pajamoms iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos, truputį (41 tūkst. Eur) nukrito.

Kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, visų mokėjimo įstaigų pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos dalis buvo nedidelė ir sudarė tik 3,9 proc. visų pajamų. Tam įtaką darė daugumos mokėjimo įstaigų (ypač mobiliojo tinklo operatorių) vykdomos veiklos modelis, kai didžiąją pajamų dalį jos gavo vykdydamos ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugos buvo tik papildoma jų veikla. Kita vertus, 2015 m. pirmąjį pusmetį 9 mokėjimo įstaigos gavo pajamų vien tik iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos arba jų gautos pajamos sudarė daugiau kaip 90 proc. visų pajamų. Per praėjusius metus jų skaičius padidėjo, vienai mokėjimo įstaigai pradėjus vykdyti mokėjimo paslaugų teikimo veiklą, kaip pagrindinę bendrovės veiklą.

Bendra per pastaruosius 12 mėn. atliktų mokėjimo operacijų apyvarta viršijo 1,97 mlrd. Eur. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji sumažėjo 56 mln. Eur, arba 2,8 proc. Mokėjimo operacijų apyvarta nukrito dėl sumažėjusios 15 mokėjimo įstaigų veiklos apimties, nors tuo pat metu 15 mokėjimo įstaigų mokėjimo operacijų apimtis išaugo, 3 mokėjimo įstaigos, licencijas teikti mokėjimo paslaugas gavusios 2014 m., veiklos dar nevykdė.

AB Lietuvos paštas 2015 m. pirmąjį pusmetį, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, pagal suteiktą mokėjimo paslaugų apimtį užėmė vis dar reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį. 2015 m. pirmąjį pusmetį jos pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 38 proc. visų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų pajamų (per metus šis santykinis dydis sumažėjo 1 proc. p.). Ši bendrovė 2015 m. pirmąjį pusmetį atliko 42 proc. visų mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos (per metus šis santykinis dydis, priešingai pajamų dalies pokyčiui, padidėjo 1 proc. p.).

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykdė Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – įstatyme) nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų ar iš kito mokėjimo paslaugų teikėjo gautų lėšų apsaugos reikalavimą: šias lėšas atskyrė nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra mokėjimo paslaugų vartotojai, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 8 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2015 m. liepos 1 d. visos mokėjimo įstaigos, turinčios mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijas, vykdė įstatyme nustatytą mokėjimo operacijų sumos vidurkio (ne didesnis kaip 3 mln. Eur per mėn.) reikalavimą.

2015 m. liepos 1 d. visos mokėjimo įstaigos, turinčios mokėjimo įstaigos licencijas, vykdė įstatyme nustatytą minimalaus nuosavo kapitalo reikalavimą. 1 mokėjimo įstaiga ataskaitinę datą nevykdė įstatyme nustatyto nuosavo kapitalo reikalavimo, t. y. nuosavo kapitalo poreikis viršijo nuosavo kapitalo dydį. Mokėjimo įstaigai nurodyta artimiausiu metu pašalinti šį įstatymo pažeidimą.

Ataskaitinę datą bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 42 mln. Eur. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintą mokėjimo įstaigos pasirinktą metodą) minėtą datą sudarė 2,6 mln. Eur. Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, iš 25 mokėjimo įstaigų, kurioms privaloma vykdyti nuosavo kapitalo reikalavimą, 12 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis neviršijo minimalaus įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. Eur). Pažymėtina, kad 20 mokėjimo įstaigų, apskaičiuodamos nuosavo kapitalo poreikį, taikė B metodą, pagrįstą pastarųjų 12 mėn. mokėjimo operacijų sumos vidurkiu, 2 – C metodą, pagrįstą mokėjimo paslaugų pajamomis ir išlaidomis, ir 3 – A metodą, pagrįstą mokėjimo įstaigos pastoviosiomis išlaidomis.